

HRVATSKI SABOR

**KLUB ZASTUPNIKA MOSTA
I NEZAVISNOG ZASTUPNIKA JOSIPA JURČEVIĆA**

Zastupnik Zvonimir Troskot

U Zagrebu, 25. lipnja 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora zastupnik Zvonimir Troskot podnosi amandmane na **KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODNOSIMA REPUBLIKE HRVATSKE S HRVATIMA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**, drugo čitanje, P.Z. br. 111 - predlagateljica: Vlada Republike Hrvatske

AMANDMAN 1.

Na članak 6.

U izmijenjenom članku 7. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„Republika Hrvatska dužna je osigurati provedbu prava iz područja zdravstvenog osiguranja za Hrvate izvan Republike Hrvatske s hrvatskim državljanstvom i prijavljenim boravištem u Republici Hrvatskoj, uključujući pravo na obvezno i dopunsko zdravstveno osiguranje pod uvjetima jednakim kao za državljane s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, posebno u slučajevima kada se nalaze na redovnom studiju, stručnoj praksi, pripravničkom stažu, ili su prijavljeni kao nezaposleni u evidenciju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.“

Obrazloženje

Premda članak 7. Zakona formalno propisuje da Hrvati izvan RH ostvaruju prava iz područja zdravstvenog osiguranja, u praksi dolazi do diskriminacije onih koji nemaju prijavljeno prebivalište u RH, već samo boravište. Studenti Hrvati izvan RH koji studiraju u RH, kao i

osobe prijavljene na HZZ i odjavljene iz matičnih sustava u inozemstvu, nerijetko nemaju pristup obveznom zdravstvenom osiguranju jer HZZO i druge institucije tumače propise restriktivno.

Ovim se amandmanom osigurava usklađivanje zakona s njegovim ciljem – jednakim pravima za Hrvate izvan RH koji su u postupku integracije i ostanka u Hrvatskoj – čime se uklanja administrativna prepreka za povratak, obrazovanje i zapošljavanje u vlastitoj domovini.

AMANDMAN 2.

Na članak 9.

U izmijenjenom članku 13. iza podstavka 10. dodaje se podstavak 11. koji glasi:

„– predlaganje mjera za unapređenje političke participacije Hrvata izvan Republike Hrvatske, uključujući praćenje izlaznosti na izborima, analizu prepreka političkoj participaciji te suradnju s nadležnim tijelima radi uvođenja dopisnog i elektroničkog glasovanja.“

Obrazloženje

Na posljednjim parlamentarnim izborima 2024. godine, prema podacima Državnog izbornog povjerenstva, na području zemalja članica EU glasovalo je svega 5.758 birača, dok prema službenim procjenama u tim zemljama živi oko 775.000 hrvatskih državljana. To čini izlaznost ispod 1%, što nije demokratski reprezentativno i predstavlja ozbiljan deficit participacije.

Glavni razlog niske izlaznosti leži u nedostatku dostupnosti biračkih mjesta i izostanku mogućnosti dopisnog i elektroničkog glasovanja. Hrvatska, kao članica EU, još uvijek ne dopušta niti jedan oblik daljinskog glasovanja za svoju dijasporu – što nas stavlja iza prakse mnogih razvijenih demokracija (Švicarska, Kanada, Estonija, Ujedinjeno Kraljevstvo, pa čak i Bosna i Hercegovina).

Uvođenje obveze Uredu za Hrvate izvan RH da prati, analizira i predlaže rješenja za uključivanje dijaspore u demokratske procese nužan je korak prema ostvarivanju temeljnog načela jednakosti biračkog prava.

Ovim se amandmanom otvara institucionalna mogućnost da se sustavno pristupi analizi i reformi postojećeg izbornog okvira – u dijalogu s Ministarstvom pravosuđa i uprave, DIP-om i Ustavnim sudom – a sve kako bi Hrvati izvan domovine mogli stvarno i učinkovito sudjelovati u političkom životu svoje zemlje.

AMANDMAN 3.

Na članak 34.

U dodanom članku 56. h iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi

„ U cilju poticanja ostanka i integracije mladih Hrvata s hrvatskim državljanstvom koji nemaju prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, omogućuje se olakšana prijava boravišta u svrhu školovanja, stručnog osposobljavanja, pripravničkog staža i zapošljavanja.

Ministarstvo nadležno za demografiju i useljništvo, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, izradit će pravilnik kojim se uvodi pojednostavljeni postupak za osobe koje:

imaju hrvatsko državljanstvo,

nemaju prijavljeno prebivalište u RH,

a koje su u posljednjih 5 godina imale prijavljeno boravište u RH, studirale ili pohađale srednju školu u RH,

te prijavljuju boravište radi prijave na Hrvatski zavod za zapošljavanje i/ili obavljanja pripravničkog staža. “

Dosadašnji stavci od 2. do 5. postaju stavci 3. do 6.

Obrazloženje

U praksi, Hrvati izvan Republike Hrvatske, iako posjeduju hrvatsko državljanstvo, pri povratku u domovinu suočeni su s istim birokratskim postupkom prijave boravišta kao i strani državljani. To posebno pogađa:

studente,

osobe na pripravništvu,

mlade nezaposlene koji se žele prijaviti na HZZ.

Trenutna procedura može trajati više od mjesec dana, uključuje višestruke provjere od strane MUP-a te onemogućava pravovremenu prijavu na natječaje za pripravnički staž i radne prilike. Takvo stanje obeshrabruje mlade Hrvate u povratku i ostanku u domovini, iako su često obrazovani upravo u hrvatskom sustavu i već integrirani u društvo.

Ovaj amandman omogućava:

pojednostavljeni postupak za one s realnom vezom s RH (prethodno boravište, studij ili školovanje),

jasnu institucionalnu podjelu nadležnosti (demografija, unutarnji poslovi, rad),

jačanje ciljanih migracijskih politika prema vlastitom iseljeništvu.

Ova mjera izravno podržava ciljeve Zakona o odnosima RH s Hrvatima izvan RH te strategije demografske revitalizacije i povratka iseljenika.

**KLUB ZASTUPNIKA MOSTA
I NEZAVISNOG ZASTUPNIKA JOSIPA JURČEVIĆA**

Zastupnik
Zvonimir Troškot

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Troškot', with a long horizontal stroke extending to the left.